

Forfatter: Kierkegaard, Søren

Titel: Journalen NB14 : 1849

Citation: Kierkegaard, Søren: "Journalen NB14 : 1849", i Kierkegaard, Søren: *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 22*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Jette Knudsen; Johnny Kondrup; Alastair McKinnon, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2005 , s. 68. Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-nb14-txt-shoot-n90.pdf> (tilgået 02. maj 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. 22

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

NB14:90

#

R. Nielsen. Mit Forhold til ham.

[a] R. Nielsen.

Jeg var opmærksom paa, hvorledes R. N. næsten udelukkende beskjeftigede sig med mine Skrifter, og jeg maatte befrygte, at han pludselig gik hen og begyndte at docere. (Dette vil findes bemærket i Journalerne fra den Tid, 47 ell. 48 tidligt.). Ogsaa for at forebygge dette, var det bedst at drage ham lidt nærmere til mig, han der fra sin Side saa afgjørende som muligt søgte at blive draget til.

Men Det, der hovedsaglig bestemte mig, var Følgende. Pludselig gik det en Dag op for mig, at min hele Stræben dog havde det Ansvar, aldeles at have forbigaaet den msklige Instants, sæt jeg døde imorgen, saa var der ingen Commentar i Forhold til mit Liv. Dette blev mig aldeles tydeligt paa en Kjøretour til Hirschholm, just paa den Tid, da jeg havde naaet at forstaae mig selv qua Forf. Jeg lod imidlertid nogle Dage gaae hen, men gav Sagen et religieus Udtryk for mig; og handlede saa i Kraft af religieus Beslutning. Saa trak jeg ham til mig. (Angaaende alt Dette findes Oplysninger i Journalerne fra den Tid.)

Hans Forfatter-Virksomhed hidtil har jeg ikke haft stor Glæde af; jeg har nemlig ikke ligefrem villet sige ham, ell. kunnet forsvare at sige ham, hvad han egl. skulde gjøre, det maatte jeg henstille til ham, og den Tvetydighed kom frem, om det ikke snarere var ham, der vilde have Profit af mig, end min Sag, der skulde have Gavn af ham. Naa Taalmodighed. – Hans store Bog maatte jeg næsten betragte som et Bedrag mod mig: at han benyttede sig af sit Forhold til mig til at slippe igjennem; at han, saaledes understøttet og udviklet som han var af mig, spillede den Selvstændige. (Angaaende dette cfr. Journalerne og en egen Pakke, som ligger i Pulten: Polemica angaaende N.^s store Bog).

Imidlertid, da jeg har ham i mit Guds-Forhold, har jeg redeligt holdt ud med ham.

Den anden Bog, Anmeldelsen af Cl. og Martensen er vel atter en Mislighed, at han selv paavirket strax ligesom indcasserer det Honorar, saa ogsaa at faae Lov til at holde Dom over Martensen, og næsten bringe Pseudonymen i en forkeert Belysning. (Angaaende dette cfr. Journalerne og en egen Pakke, som ligger i Pulten.). Dog var der ved denne Bog vovet Noget, og det calculerer jeg i hans Faveur.

Forstaae mig gjør han vel egl. ikke; men respectabel er altid den Iver, hvormed han har sat sig ind i mine

Skrifter, og min Tro er, at jeg vil faae Glæde af ham, skjøndt han hidtil egl. har sinket mig, og jeg har anvendt meget paa ham, som et Øieblik næsten saae ud som værre end tabt.

Det han burde have gjort fra Første af, var ganske simpelt og eenfoldigt uden videre at have erklæret at disse Skrifter havde overbeviist ham, og han forandret sit Standpunkt, og derpaa indviet sig til at tjene Sagen. Dette skulde være gjort kort, ethisk, i Charakter. Saa kunde jeg i en Fart have seet, om han lod sig bruge. I saa Fald kunde jeg have accepteret ham, og i en Fart faaet Døren lukket igjen, medens jeg nu, da han er sluppet igjennem paa den Maade, som han er kommet igjennem, nu vil^c holde Trængslen ude, der nu skal til at dømmе om mig.

Vistnok har jeg holdt meget ud med ham i Retning af Taalmodighed, og just fordi jeg har havt ham i mit Guds-Forhold; men mig har det ogsaa udviklet yderligere religieust. Paa den anden Side, har han kløgtigt villet bedrage mig, selv om han ikke har været sig dette tydeligt bevidst: han har egl. bedraget sig selv. Thi han tog sig ikke iagt for, at Omgivelsen naturligviis vilde faae travlt med at tvinge ham ind i Charakter af Discipel, og selv har han bragt sig i den Forlegenhed, at det maa see ud som havde han villet gaae udenom og spille Selvstændig. Havde han gjort Skridtet eenfoldigt, havde han staaet langt sikkrere og renere.

Mig gjør i en Forstand hans Forhold hverken fra ell. til; thi jeg er uforandret religieust enig med mig selv om, at det var min Pligt, at tage et Msk. til. Det, der beskjeftiger mig er at jeg handler efter den største Maalestok redeligt mod ham.

Var han blevet, om man saa vil, Discipel, Tilhænger eller Deslige: Coterie var det dog ikke blevet; thi det afgjørende for Coterie er ikke det, at to ere forenede, men det, at de holde sammen i eet ell. andet endeligt Formaal. Om ti holdt sammen i Ideen blev det aldrig Coterie.

Den Plads der var forbeholdt ham, var ogsaa i høi Grad holdt i Priis den nemlig, at være den Anmelder, som jeg erkjendte for tilforladelig, hvorfor jeg just hidtil med store Opoffrelser havde vraget. Og hans Stilling her [var] ubetinget blevet betydningsfuld; thi just ved Forholdet til mig, ved personlig Omgang med mig, har han faaet og vilde han end yderligere have faaet vüer, der vilde have gjort Anmeldelsen til noget langt mere end en almdl. Anmeldelse.

[b] Og i Forhold til min Sag var det han fra Første af skulde have gjort følgende: han skulde saa kort men saa categorisk som muligt have belyst hele Phænomenets Heterogenitet. I det Sted gjorde han lige det Modsatte: selv, confunderende, skriver han ogsaa en stor Bog, i hvilken han endog ignorerer hvorledes han har benyttet mig og er hjulpet af mig. Og anden Gang (Anmeldelsen af Climacus) er han endnu ikke kommet videre end til at benytte nogle enkelte Theses af een Pseudonym, og som han docerer.

c have Besvær for at

[d] Egentligen er R. N. ikke oprindeligen udviklet ved Læsning af mine Skrifter; det var først ved Hjælp af min personlige Paavirkning – og saa ved Studiet. Men dette har han aldrig fundet Leilighed til at udtrykke. Selv har han mere end een Gang tilstaaet mig, at det Eneste, han frygtede, var at slippe mig forbi. Jeg har i Anledning af den store Bog alvorligt foreholdt ham det Usande i, at han privat tilstod Alt, men offentligen fortiede Sandheden. – Dette m: H: t.; at det nu næsten kunde synes Nogen, som var det mig, der lod R. N. i Stikken, istedetfor at det er hans egen Kløgt, der straffer sig selv. Men han kan jo indhente det Forspildte. Havde han oprindeligt været redeligere og eenfoldigere, havde han undgaaet alt Vrøvlet med at være Schüler.

I Begyndelsen af vort Forhold udviklede jeg ham meget stærkt; men da jeg især ved den store Bog blev opmærksom paa, at her pludselig kunde afstedkommes et høist farligt Bedrag, trak jeg mig lidt tilbage, og gjorde Forholdet fjernere; men opgivet ham har jeg ingenlunde. Det, at jeg tier, er ogsaa det bedste Beviis for, at jeg idetmindste seer den Sag an. Hvor taabeligt da, med disse Folk, som faae travlt for at skille mig af med en Tilhænger, ret som kunde jeg det ikke selv.